Šāntidēva „Bodhičarjāvatāra" (8.gs., Indija)

Ievads bodhisattvu praksē

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། [1]

(Agitas Baltgalves tulkojums no tibetiešu valodas)[2]

Visiem buddhām un bodhisattvām dziļi paklanos.
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

Teksts sākas deviņu zilbju četrrindu ritmā

1.NODAĻA. Skaidrojums par apgaismības domas labumu
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

1.1.
Buddhām[3], apveltītiem ar īstās būtības ķermeni, un bodhisattvām,
Kā arī visiem citiem cienījamajiem godbijībā dziļi paklanījies,
Saskaņā ar svēto rakstu mācību es īsumā izklāstīšu
Ievadu par buddhu dēlu [bodhisattvu][4] solījumiem.
བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་སྲས་བཅས་དང་།
ཕྱག་འོས་ཀུན་པའང་གུས་པར་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།
བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི།
ལུང་བཞིན་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

1.2.
Nepastāstīšu neko, kas agrāk rakstu tradīcijā būtu iztrūcis,
Turklāt man nepiemīt īpašas dzejošanas prasmes,
Tāpēc man nav domas, ka [raksts varētu būt] noderīgs citiem.
Sacerēju šo tikai tādēļ, lai vingrinātu savu prātu.
སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །
སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་བསམ་པ་བདག་ལ་མེད། །
རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་ ངས་འདི་བརྩམས། །

---

[1] Oriģinālteksts ir pieejams https://polyglotta.no/index.php?page=fulltext&view=fulltext&vid=24 Norwegian Institute of Philology (redaktori: Jens Braarvig, Asgeir Nesøen, Damir Nedic and Heidi Løken).

[2] Tibetiešu teksts ir ritmisks, sastādīts deviņu un septiņu zilbju dzejas formā. Viena doma ir izteikta četrās rindiņās. Tomēr jāņem vērā, ka tradicionāli tibetieši dzejas rindas atsevišķi neizdala. Tās vara atpazīt tikai pēc dubultajām svītrām, kas tiek liktas katras (iedomājamās) rindas beigās.

[3] Šeit izmantots epitets „svētlaimē aizgājušie" (sanskr.*sugata*)

[4] Buddhas ir pārdabiskas, svētas un pilnīgas būtnes, kas gan fiziski, gan garīgi ir atbrīvojušās no šīs pasaules ciešanām un atrodas nirvānā. Bodhisattvām arī ir iespēja pēc nāves atbrīvoties no visām ciešanām un no samsāras pārdzimšanas cikla, jo viņi ir izpratuši īsto būtību un ieguvuši apskaidrību. Bet viņi izvēlas pēc nāves atkal atgriezties (pārdzimt) pasaulē, pakļaujot sevi turpmākām ciešanām. Viņu mērķis nav tikai pašiem sasniegt atbrīvošanos, bet gan glābt visas dzīvās būtnes, un tikai tad aiziet nirvānā. Saskaņā ar mahājānas budismu, katram cilvēkam ir jācenšas kļūt par bodhisattvu, un tāpēc pastāv šādas pamācības.

1.3.
Izkopjot tikumus, arī mans ticības spēks
Ar šo [darbu] nedaudz pavairosies.
Es un arī citi ar man līdzīgu [laimīgu] likteni,
Kuri tomēr ieraudzīs šos [vārdus], gūs labumu.
དགེ་བ་བསྒོམ་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་ཤུགས། །
འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ། །
བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །
ཅི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །

1.4.
Ir ārkārtīgi grūti rast brīvu un veiksmīgu pārdzimšanu[5].
[Bet ar to] var sasniegt cēla cilvēka sūtības piepildījumu.
Ja tieši tagad negūst labumu no šīs [iespējas],
Kur gan lai vēlāk vēl rastos tik ideāla saikne[6]?
དལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ། །
སྐྱེས་བུའི་དོན་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། །
གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྒྲུབས་ན། །
ཕྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་པར་ག་ལ་འགྱུར། །

1.5.
Gluži kā nakts melnā tumsā starp mākoņiem
Pēkšņi visspožākajā gaisma uzplaiksnī zilbens šautra,
Tāpat arī, pateicoties buddhas spēkam, uz simtiem ceļiem[7]
Tikai dažreiz laicīgajā pasaulē rodas labi nopelni un vieds prāts.
ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན། །
གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་ སྟོན་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །
འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །

[5] Tibetiešu valodā tiek izmantoti. Pirmais jēdziens „brīvība” *del* (dal) norāda uz unikālo un reto iespēju piedzimt par tādu cilvēku, kuram ir iespēja izdzirdēt budisma mācību. Viņš ir brīvs no astoņiem neveiksmīgiem pārdzimšanas veidiem. Tā kā ir sešas eksistences sfēras, tad piedzimt par cilvēku ir ļoti reta iespēja. Pietam, tikai nedaudziem no visiem cilvēkiem ir pieejama budisma mācība. Otrais vārds *džor* (‘byor) norāda uz „nonākšanu pie” jeb uz „savienošanos ar” visām atbilstošajām fiziskajām un garīgajām īpašībām, lai klausītos, mācītos un praktizētu budisma mācību. Līdz ar to šie abi faktori kopā pēc budistu uzskatiem ir ideāls priekšnosacījums, lai pievērstos ticībai un tiektos uz atbrīvošanos.
[6] „Saikne” norāda uz iespēju „savienoties, satikties” ar budisma mācību, t.i. *džor* (‘byor).
[7] No simtiem gadījumu tikai dažos gadījumos.

1.6.
No šī skatupunkta tikumi paši par sevi vienmēr ir vāji,
Bet ļauniem darbiem ir milzīgs un nepārvarams spēks.
Šo [ļaunumu], ja nav pilnīgās apgaismības domas,[8]
Ar kura gan cita tikuma gaismu varēs apspiest?
དེ་ལྟས་དགེ་བ་ཉམ་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག །
སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །
དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ སེམས་མིན་པ། །
དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར། །

1.7.
Daudzu laikmetu garumā dziļi un viedi pārdomājot,
Buddhas[9] tieši apgaismības domā ieraudzīja īsto labumu.
Un tieši ar to viņi liek neskaitāmām ļaužu masām
Jauki un viegli sasniegt vispārāko laimi.
བསྐལ་པ་དུ་མར་ རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །
ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། །
འདིས་ནི་ཚད་མེད་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །
བདེ་མཆོག་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད། །

1.8.
Tas, kurš vēlas iznīcināt simtiem pasaulīgās ciešanas,
Un tas, kurš vēlas izkliedēt dzīvo būtņu nelaimes,
Kā arī tas, kurš vēlas baudīt simtiem priekus,
Nekad nedrīkst atmest šo apgaismības domu.
སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་གཞོམ་འདོད་ཅིང་། །
སེམས་ཅན་མི་བདེ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། །
བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟག་ཏུ་ གཏང་མི་བྱ། །

[8] „Apgaismības doma" raksturo bodhisattvas, kuri ir apņēmušies palīdzēt visām būtnēm atbrīvoties no ciešanām. Uz šādu apskaidrotu prāta stāvokli tiecas jebkurš tikumīgs un labs cilvēks. Vārdu „bodhisattva" iespējams iztulkot kā „apgaismības būtne", un tā pirmā daļa ir vienāda ar „apgaismības domu" (sanskr.bodhičita). *Bodhi* (apgaismība) sanskritā ir lingvistiski saistīts ar epitetu *buddha* (apgaismotais) un norāda uz „atmošanos" no laicīgās pasaules maldiem un īstenības „izpratni", ko Rietumos dēvē par „apskaidrību" jeb „apgaismību". Tiešas saiknes ar gaismu šajā jēdzienā sākotnēji nav. Iespējams, ka tas nāk no angļu vārda „enlightenment" un saistās ar franču „apgaismības laikmetu".
[9] Šeit kā apzīmējum buddhām izmantots epitets „viedo valdnieki".

1.9.
Ja paradīsies apgaismības doma, tad uzreiz
Visi nelaimīgie, kuri sasaistīti un ieslodzīti samsāras aplī,
Tiks dēvēti par svētlaimē aizgājušo dēliem[10]
Un taps pielūgti dievu un cilvēku pasaulēs.
བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །
འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །
བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ ས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །
འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །

1.10.
Kā [alķīmijas] eliksīrs ar izcilām īpašībām, kas pārvērš [metālu] zeltā,
Tā arī apgaismes doma pārņem netīro cilvēka rumpi
Un pārvērš to nenovērtējami dārgajā buddhas[11] ķermenī.
Tāpēc turiet cieši tā dēvēto bodhičittu[12]!
གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུ། །
མི་གཙང་ལུས་འདི་བླངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ། །
རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྒྱུར་བས་ན། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་ཟུང་། །

1.11.
Tikai dzīvo būtņu vadoņi ar neierobežotu izpratni
Labi un pamatīgi izpētot, noteica tās lielo vērtību.
Tāpēc tie, kuri vēlaties atbrīvoties no pārceļošanas apstākļiem,
Turieties labi cieši pie bodhičitas dižā dārguma!
འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་པུ་ཚད་མེད་བློས། །
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རིན་ཆེ་བས། །
འགྲོ་བའི་གནས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས། །
རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པར་ཟུང་། །

---

[10] T. i. par buddhu dēliem jeb bodhisattvām.
[11] Šeit kā apzīmējums buddham izmantots epitets „uzvarētājs”, jo pastāv uzskats, ka Šākjamuni Buddha uzvarēja visus iekāres demonus, iegūstot apskaidrību.
[12] Apgaismes doma.

1.12.
Visi citi tikumi gluži kā banānkoki[13]
Pēc augļu radīšanas paši aiziet bojā.
Tomēr bodhičitas zaļais koks ir mūžīgs,
Pēc augļu atnešanas neiznīkst un aug aizvien.
དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །
འབྲས་བུ་ བསྐྱེད་ནས་ ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ ལྗོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །
འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

1.13.
Pat ja arī ļoti šausmīgi ļauni darbi ir veikti,
Paļaujoties uz bodhičitu, no tiem var uzreiz atbrīvoties
Gluži kā no lielām bailēm, ja balstās uz varenu [draugu],
Tad kāpēc jūs, muļķīši, nepaļaujaties uz to?
སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །
དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །
གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་འགྱུར་བ། །
དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན། །

1.14.
Tā, gluži kā laika gala liesma, vienā vienīgā mirklī
Nudien sadedzina vislielākos ļaunos darbus.
Bodhičitas sniegtie labumi ir neizmērojami,
Un viedais Maitreja to jau izskaidroja Sudhanam.[14]
དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་རྣམས། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་ སྲེག་པར་བྱེད། །
དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག །
བྱམས་མགོན་བློ་དང་ལྡན་པས་ནོར་བཟང་བཤད། །[15]

[13] Burtiski „ūdens koks". Banānkoks ir milzu lakstaugs ar stumbru, kurš veidojas no lapu makstīm. Viens banānkoks ražu var doti tikai vienu reizi. Bet pēc tam neīstais stumbrs aiziet bojā.
[14] „Avatamsaka sūtrā" ir stāstīts par bagāta tirgoņa dēlu Sudhanu, kurš, tiekdamies pēc apskaidrības un atbrīvošanās, satiek 52 skolotājus (to skaitā karalieni, kalpu, prostitūtu un beidzot prāta vīzijās arī trīs pārdabiskās būtnes – gudrības Bodhisattvu Maṇdžušrī, nākotnes Buddhu Maitreju un meditācijas Bodhisattvu Samantabhadru). Buddha Maitreja meditācijā atklāj Sudhanam īstās patiesības pasauli.
[15] „Avatamsaka sūtra" tibetiešu valodā: https://read.84000.co/translation/toh44-45.html?id=&part= ; tibetiešu „Kangjur" teksti: https://read.84000.co/section/O1JC11494.html

Šeit sākas septiņu zilbju rindu ritms

1.15.

Īsumā runājot par apgaismības domu,	བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུས་ན། །
Ir jāzina tās divēji aspekti:	རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
Ir doma, kas tiecas uz apgaismību un	བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །
Ir pati pietuvošanās apgaismībai.	བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

1.16.

Gluži kā zinot atšķirību starp	འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །
To, kurš vēlas ceļot un to, kurš jau ir ceļā,	བྱེ་བྲག་ ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །
Tāpat arī zinošajiem ir attiecīgi jāizprot	དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །
Šo divu [aspektu] dažādība.	བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །

1.17.

Kaut gan no domas, kas tiecas uz apgaismību,	བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །
Cikliskās dzīves laikā rodas izcili rezultāti,	འཁོར་ཚེ་འབྲས་བུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་། །
Tomēr šeit vēl nav nopelnu straumes	ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །
Kā tad, kad doma jau pietuvojas apgaismībai.	བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། །

1.18.

Tiklīdz kā pa īstam tiek iegūta	གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །
Šī doma ar neatgriezenisku nodomu,	མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར། །
Ka vajag pilnībā atbrīvot	མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །
Bezgalīgo pasauļu dzīvās būtnes;	སེམས་དེ་ཡང་དག་བླངས་ གྱུར་པ། །

1.19.

No tā brīža, pat miegā ieslīgstot	དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །
Vai kļūstot nevērīgam, labo nopelnu spēks	བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །
Nepārtraukti un daudzkārtīgi	རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག །
Rodas un izplatās gluži kā debesu telpa.	ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །

1.20.

Šo, kopā ar attiecīgu pamatojumu,	འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པར། །
„Atbildes sūtrā uz Subāhu jautājumu”[16]	ལག་བཟང་གིས་ནི་ཞུས་པ་ལས། །
Lai palīdzētu būtnēm ar sliktu dabu,[17]	དམན་མོས་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར། །
Stāstīja pats Tathāgata[18] Buddha.	དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། །

1.21.

„Lai tikai izklīst daudzo būtņu galvassāpes!”	སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཙམ། །
Pat ja vienai šādai domai	བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་ཡང་། །
Raksturīga labdarības vēlme	ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་དེ། །
Un [no tās] rodas neskaitāmi nopelni;	བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན། །

1.22.

Tad vai gan vēl jāpiemin	སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །
Vēlme – izkliedēt ikvienas būtnes	དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །
Neskaitāmās nelaimes un vēlme,	རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ ཏུ། །
Lai katrs iegūst neskaitāmas labās īpašības?	བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། །

1.23.

Kuram tēvam vai arī kurai mātei	ཕའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་། །
Gan ir šāda labdarības doma?	སུ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ ཡོད། །
Dieviem vai arī svētajiem,	ལྷ་དང་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་། །
Brahmam[19] vai gan tāda ir?	ཚངས་པ་ ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ། །

1.24.

Ja šīm pašām būtnēm agrāk	སེམས་ཅན་དེ་དང་ཉིད་ལ་སྔོན། །
Arī sevis dēļ šāda doma	རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །
Pat sapņos neparādījās,	རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འདི་འདི་རྨིས་ན། །
Tad kā lai tā rastos citu dēļ?	གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྐྱེ། །

---

[16] Subāhu – viens no Šākjamuni Buddhas mācekļiem, uzdod skolotājam vienu jautājumu: „Kādas īpašības bodhisattvam ir jāiemanto, lai sekmīgi paveiktu ceļu uz apgaismību?” Atbildi uz šo jautājumu Buddha izklāsta veselas sūtras garumā. Tibetiešu oriģinālteksts: https://read.84000.co/data/toh70_84000-the-sutra-of-the-question-of-subahu.pdf

[17] Domātas dzīvās būtnes, kuras dēļ zemiskajām tieksmēm pārdzimušas zemākajās sfērās.

[18] Viens no Buddhas epitetiem, burtiski „tā (pats par sevi) aizgājis”.

[19] Visaugstākā pārpasaulīgā būtne hinduismā Indijā.

1.25.

Šāda doma – darīt labu dzīvām būtnēm,	གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །
Kura citiem nerodas pat sava labuma dēļ,	མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །
Šis prāta dārgakmens īpašais	སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་འདི། །
Ir dzimis [kā] nekad nebijis brīnums.	སྔ་ན་མེད་པའི་རྨད་ཅིག་འབྱུངས། །

1.26.

Šīs vērtīgās domas nopelni,	འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱུ། །
Kas kļuvuši par ciešanu dziedinošo eliksīru	སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་རྩིར་གྱུར་པ། །
Un kas ir dzīvo būtņu laimes cēlonis,	རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །
Kādā veidā gan rast tiem mēru?	དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞལ་གྱིས་ལང་། །

1.27.

Pat ja tikai doma palīdzēt [citiem]	ཕན་པར་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །
Ir pārāka par ziedojumiem buddhām,	སངས་རྒྱས་མཆོད་ལས་ཁྱད་འཕགས་ན། །
Vai vajag vēl pieminēt centienus –	སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
Darīt labu visām būtnēm bez izņēmuma?	བདེ་དོན་བརྩོན་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། །

1.28.

[Cilvēkiem] ir doma un vēlme novērst ciešanas,	སྡུག་བསྔལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །
Tomēr viņi tikai paātrina savu ciešanu rašanos.	སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག །
[Cilvēkiem] ir vēlme pēc laimes, bet ar muļķību	བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་མུག་པས། །
Gluži kā savas laimes ienaidnieki [viņi to] grauj.	རང་གི་བདེ་བ་དགྲ་ལྟར་འཇོམས། །

1.29.

Tiem, kam pietrūkst laimes,	གང་ཞིག་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་། །
Bet kam ir ļoti daudz ciešanu,	སྡུག་བསྔལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ། །
Tiek sniegta visa veida laime	བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པ་དང་། །
Un pārcirstas itin visas ciešanas,	སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །

1.30.

Pat arī tiek kliedēti maldi.	གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །
Kur ir tamlīdzīgs tikums?	དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །
Kur vēl ir šādi labi draugi?	དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །
Kur vēl ir šādi nopelni?	བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་ལ་ཡོད། །

1.31.

Pat tos, kuri atlīdzina palīdzību,
Arī dažkārt mēdz slavināt,
Tad vai gan vēl jāpiemin bodhisattvas,
Kuri dara labu bez pamudinājuma?

ཕན་བཏགས་ལན་ལྡོན་གང་ཡིན་པ། །
དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བསྔགས་འོས་ན། །
མ་བཅོལ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨོས་ཅི་དགོས། །

Šeit turpinās deviņu zilbju rindu ritms

1.32.
Tos, kuri nodrošina ikdienas maltīti nedaudzām būtnēm,
Kuri kādā brīdī noziedo tikai ēdienu un
Ar nicinājumu pabaro [kādu] uz pusi dienas,
Cilvēki uzteic kā krietnu darbu veicējus.
འགྲོ་བ་ཉུང་ཟད་ནར་མའི་ཟས་སྦྱོར་བ། །
སྐད་ཅིག་ཟས་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །
བརྙས་བཅས་ཉིན་ཕྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །
དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོས་བཀུར། །

1.33.
Tos, kuri ilglaicīgi dzīvajām būtnēm sniedz
Svētlaimē aizgājušo visaugstāko laimi,[20]
Pastāvīgi piepildot visas [cilvēku] prātos esošās vēlmes,
Vai gan [viņus][21] var pieminēt līdzīgā veidā?
སེམས་ཅན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ། །
བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བདེ་བ་བླ་ན་མེད། །
ཡིད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་བྱེད་པ། །
རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་དགོས། །

1.34.
Par šādiem labdariem – devīgajiem buddhu dēliem
Ja kāds perina ļaunas domas,
Tad tik daudz ēras[22], cik reižu radušās ļaunās domas,
Ellē paliks viņi – tā teica Buddha.
གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ། །
གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་དེ། །
ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི། །
དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །

[20] Šeit izmantota vārdu spēle: „laimē jeb svētlaimē aizgājušie” ir epitets buddhām, un tiek uzskatīts, ka viņi ir atbrīvojušies no visām ciešanām un sasnieguši pilnīgu un mūžīgu svētlaimi, par ko nav nekas augstāks. Līdz ar to frāzi var tulkot arī šādi: „buddhu visaugstāko laimi”.
[21] Šeit domāti bodhisattvas, kuriem piemīt apskaidrības doma un kuri atgriežas pasaulē, lai glābtu visas dzīvās būtnes.
[22] Šeit „ēra” attiecas uz nenoteiktu, ilgu laika periodu, sanskr.*kalpa*.

1.35.
Bet ja kāds raisīs prātā šķīstas [domas],[23]
Tad to augļi attīstīsies vēl jo vairāk,[24]
Jo attiecībā uz buddhu dēliem, pat ar lielu spēku
Nevar radīt ļaunu, kamēr tikumi dabiski plaukst.
འོན་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིད་རབ་དང་བྱེད་ན། །
དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ངོ་གལ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། །
སྡིག་པ་མི་འབྱུང་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ། །

1.36.
Kurā ir radies [apgaismes] domas svētais dārgakmens,
Tā[25] auguma priekšā es godbijīgi klanos.
Pat radot tam kaitējumu, veidojas saikne ar laimi,
Šai laimes dzimšanas vietā es pieņemu patvērumu.
གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །
སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། །
གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ། །
བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

„Ievads bodhisattvu praksē: 1.nodaļa.Skaidrojums par apgaismības domas labumu"
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །
(pirmās daļas beigas)

2.NODAĻA. Ļauno darbu nožēlošana
སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

2.1.
Tāpēc, lai uzturētu šo vērtīgo domu,
Es pielūdzu[26] tathāgatas un cēlo mācību –
Vispārāko retumu bez sārņiem,
Un buddhu dēlus – tikumu okeānus vislabākajā veidā.
རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས། །
དཀོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་སྲས། །
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཆོད། །

---

[23] Burtiski: „ja kāds padarīs prātu šķīstu".
[24] Salīdzinājums ar iepriekšējā pantā minēto ļauno domu augļiem (sekām). Labo domu spēks ir lielāks nekā ļauno.
[25] Šeit un iepriekš iet runa par bodhisattvām. Bet, tā kā tibetiešu valodā lietvārdiem un personvardiem bieži vien neizšķir skaitli un dzimti, tad tulkojumā pieņemta izdevīgākā un latviski piemērotākā skaitļa forma (iepriekš – daudzskaitlis, šeit – vienskaitlis).
[26] Vārds „pielūgt" *čod* (mchod) tibetiešu valodā norāda arī uz ziedojumu veikšanu, kā tas redzams tālākajā tekstā.

2.2.
[Ziedoju] puķes un augļus, cik vien daudz to ir,
Medicīniskos augus, kāda veida vien ir,
Visus pasaules dārgumus, cik vien to ir,
Un dzidro, prātu gandarošo ūdeni, cik vien tā ir;
མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་། །
སྨན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་། །
ཆུ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་། །

2.3.
Tādā pat veidā arī dārgumu kalnus un
Attālu vietu mežu audzes, kas retrītā iepriecina,
Bagāti greznotas ar ziediem un kupliem kokiem,
Kuru leknie augļi zaros lejup slīgst;
རིན་ཆེན་རི་བོ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །
ནགས་ཚལ་ས་ཕྱོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་དང་། །
ལྗོན་ཤིང་མེ་ཏོག་རྒྱན་སྤྲས་སྤུད་པ་དང་། །
ཤིང་གང་འབྲས་བཟང་ཡལ་ག་དུད་པ་དང་། །

2.4.
Arī vēl dievu un citu valstību smaržas,
Vīrakus, vēlmes piepildošās vīģes un dārgumu kokus,
Tāda veida ražu, kas ienākas bez aršanas un sējas,
Kā arī visas citas apbrīnas vērtas, skaistas lietas;
ལྷ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དྲི་དང་ནི། །
སྤོས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་། །
མ་རྨོས་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཏོག་རྣམ་པ་དང་། །
གཞན་ཡང་མཆོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ནི། །

2.5.
Ezerus un dīķus, rotātus ar lotosa ziediem
Un meža zosu ļoti skanīgajām, tīksmajām balsīm,
Milzīgi plašo debess sfēru robežās [esošo]
Daudzējādo visumu, kas mūžu mūžos bez īpašnieka;
མཚོ་དང་རྫིང་བུ་པདྨས་བརྒྱན་པ་དག །
ངང་པ་ཤིན་ཏུ་སྐད་སྙན་ཡིད་འོང་ལྡན། །
ནམ་མཁའ་རབ་འབྱམས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་ན། །
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཀུན། །

2.6.
Kad es, ar prātu uztvēris, buddhām – dižajām būtnēm un
Viņu dēliem [šo visu] vislabākajā veidā ziedoju,
Tad, cēlie pielūgsmes cienīgie, ar žēlastību pieņemiet
Šīs manas [veltes] un domājiet par mani ar līdzcietību.
བློ་ཡིས་བླངས་ནས་ཐུབ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག །
སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་འབུལ་ན། །
ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། །
བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། །

2.7.
Man nav nopelnu, un bez šīs pateicības
Man nav itin nekādu citu ziedojamu dārgumu.
Tādēļ aizstāvi, kas domā par citu labumu,
Pieņem to man par labu pats ar savu spēku!
བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀྲེན་ཆེན་ཏེ། །
མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །
དེས་ན་གཞན་དོན་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་འདི། །
བདག་གི་དོན་སླད་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག །

2.8.
Uzvarētājiem un viņu dēliem[27]
Es vienmēr ziedoju[28] visu savu ķermeni.
Dižās būtnes, pieņemiet mani pilnībā!
Es ar godbijību kļūstu Jūsu kalps.
རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི། །
བདག་གི་ལུས་ཀུན་གཏན་དུ་དབུལ་བར་བགྱི། །
སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་ཡོངས་བཞེས་ཤིག །
གུས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་བར་བགྱི། །

[27] Domāti buddhas un bodhisattvas. Par Buddhu ir teikts, ka viņš uzvarēja četrus dēmonus (savas emocijas), kas viņu kārdināja meditācijas laikā.
[28] Šeit un tālāk tekstā izteicējos, kas saistīti ar ziedojumiem, tibetiešu valodā izmantota nākotnes forma. Tomēr (saskaņojot ar citiem tulkojumiem), kā arī konsekvences un labskanības dēļ latviešu valodā ir dota tagadnes forma. Nākotne tibetiešu valodā norāda ne tikai uz to, ka persona drīz kaut ko darīs, bet arī uz to, ka cilvēks vēlas kaut ko darīt vai ka ir iekšēja nepieciešamība kaut ko darīt, piemēram, „es vēlos ziedot, man vajag veikt ziedojumu”.

2.9.
Ja Jūs mani pilnībā pasargāsiet,
Šai pasaulē es bez bailēm palīdzēšu citiem.
Aizgājis prom no visām agrākajām nekrietnībām,
Es turpmāk nākotnē vairs citas nedarīšu.
བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ན། །
སྲིད་ན་མི་འཇིགས་སེམས་ཅན་ཕན་པར་བགྱིད། །
སྔོན་གྱི་སྡིག་ལས་ཡང་དག་འདའ་བགྱིད་ཅིང་། །
སྡིག་པ་གཞན་ཡང་སླན་ཆད་མི་བགྱིད་དོ། །

2.10.
Ir pirts māja ar visjaukākajām smaržām
Ar kristāliem izklātu grīdu, tīru un spožu,
Ar burvīgiem pīlāriem, dārgakmeņos zaigojošiem,
Un baldahīniem, kas greznoti mirdzošām pērlēm.
ཁྲུས་ཀྱི་ཁང་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ། །
ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་གསལ་ཞིང་འཚེར་བ་བསྟར། །
རིན་ཆེན་འབར་བའི་ཀ་བ་ཡིད་འོང་ལྡན། །
མུ་ཏིག་འོད་ཆགས་བླ་རེ་བྲེས་པ་དེར། །

2.11.
Smaržūdenī, kas no daudzām dārgumu vāzēm
Patīkami un jauki plūst pārpārēm,
Ar daudzām dziesmām mūzikas pavadījumā
Tathāgatas un viņu dēlus lūdzu pieņemt peldi.
དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྲས་རྣམས་ལ། །
རིན་ཆེན་བུམ་པ་མང་པོ་སྤོས་ཀྱི་ཆུ། །
ཡིད་འོང་ལེགས་པར་བཀང་བ་གླུ་དང་ནི། །
རོལ་མོར་བཅས་པ་དུ་མས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ། །

2.12.
Tīrā, ne ar ko nesalīdzināmā drānā, labi iesmaržinot,
Es ietinu un nosusinu viņu ķermeņus.
Un tad vislabākos apakštērpus, krāsaini izrotātus
Un saldi aromātiskus es viņiem piedāvāju.
དེ་དག་སྐུ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས། །
གཙང་ལ་དྲི་རབ་བསྒོས་པས་སྐུ་ཕྱིའོ། །
དེ་ནས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྒྱུར་བའི། །
ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་དམ་པ་འབུལ། །

2.13.
Ar labām virsdrānām, vieglumā visvisādi maigām
Un simtsimtiem krāšņiem musturiem
Samantabhadru,[29] Maņdžušrī[30],
Lokēšvaru[31] un citus[32] es izdaiļoju.
གོས་བཟང་སྲབ་ལ་འཇམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །
རྒྱན་མཆོག་བརྒྱ་ཕྲག་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །
འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་། །
འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱི། །

2.14.
Ar izcilām smaržām, kuru aromāts spēcīgi plūst
Trīs tūkstošu pasauļu pasaulēs, es iesvaidu
Visvareno buddhu[33] ķermeņus, kas gaismas staros
Mirdz gluži kā spodrināts tīrradņa zelts.
སྟོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དྲི་ངད་ལྡང་བ་ཡི། །
དྲི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་ཀུན་གྱི་སྐུ། །
གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མ་ཕྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར། །
འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་བྱུགས་པར་བགྱི། །

2.15.
Es apveltu buddhas, pielūgsmes cienīgos,
Ar apburošām puķēm: koraļļu koka ziediem,
Baltiem un ziliem lotosiem,[34] kas visi jauki smaržo,
Kā arī ar brīnišķīgi puškotām virteņu krellēm.
ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བའི། །
མེ་ཏོག་མནྡ་ར་[35]དང་པདྨ་དང་། །
ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་དྲི་ཞིམ་ཐམས་ཅད་དང་། །
ཕྲེང་བ་སྤེལ་ལེགས་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། །

---

[29] Samantabhadra ir visu buddhu tikumu iemiesojums, meditācijas un prakses bodhisattva. Burtiski no tib.val. – „Cēlais, visur labais”.
[30] Maņdžušrī ir gudrības bodhisattva, burtiski no tib.val. – „Maigā balss”.
[31] Lokēšvara ir žēlsirdības Bodhisattvas Avalokitēšvaras viens no pseidonīmiem, burtiski no tib.val. un no sanskr. – „Pasaules valdnieks”.
[32] Mahājānas budismā labi pazīstama ir četru galveno bodhisattvu grupa, kurā parasti tiek ietverti tekstā minētie trīs, kā arī vēl ceturtais, piemēram, Maitreja vai Kšitigarbha.
[33] Šeit un nākamajā pantā izmantots epitets „spējīgie valdnieki” (tib. *thub dbangs*).
[34] Ziedu nosaukumi transkribēti no sanskrita: *mandāra, padma, utpala.*
[35] Precīzāk: མནྡཱ་ར་

2.16.
Vislabāko vīraku aromātu mākoņu gubas,
Kas izplata valdzinošu smaržu, [es] tiem dāvāju.
Dievišķīgas maltītes ar dažnedažādiem
Ēdieniem un dzērieniem arī tiem piedāvāju.
སྤོས་མཆོག་ཡིད་འཕྲོག་དྲི་ངད་ཁྱབ་པ་ཡི། །
བདུག་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ། །
ཞལ་ཟས་བཟའ་བཏུང་སྣ་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི། །
ལྷ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །

2.17.
Arī zelta lotosiem un dārgakmeņiem
Rotātus gaismekļus glītās rindās es ziedoju.
Uz notīrītās zemes, svaidītas ar vīrakiem,
Es kaisu brīnišķas smalcinātas puķes.
གསེར་གྱི་པདྨ་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི། །
རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱི། །
ས་གཞི་བསྟར་བ་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་པ་དེར། །
མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སིལ་མ་དགྲམ་པར་བགྱི། །

2.18.
Tiem, kam žēlsirdība dabā, vēl sniegšu milzu pilis,
Kur skan prātam tīkamas slavas dziesmas
Kur izkārti pērļu un dārgakmeņu dekori krāšņumā zaigo,
Un kuras izdaiļo bezgalīgo debesu telpu.
གཞལ་མེད་ཕོ་བྲང་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་འོང་ལྡན། །
མུ་ཏིག་རིན་ཆེན་རྒྱན་འཕྱང་མཛེས་འབར་བ། །
དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱན་གྱུར་དེ་དག་ཀྱང་། །
ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །

2.19.
Skaistus briljantu saulessargus ar zelta rokturiem,
Pievilcīgos veidos visapkārt rotātām malām un
Izcilu formu, kas tīkama skatam, es paceļu un
Vienmēr ziedoju visvarenajiem buddhām.
རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན། །
ཁོར་ཡུག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་བརྒྱན། །
དབྱིབས་ལེགས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་བསྒྲེང་བ་ཡང་། །
རྟག་ཏུ་ཐུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །

Šeit sākas septiņu zilbju rindu ritms.

2.20.

Pēc tam šie un arī daudzi citi ziedojumi	དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཚོགས། །
Mūzikas un skanīgu dziesmu pavadījumā,	རོལ་མོ་དབྱངས་སྙན་ཡིད་འོང་ལྡན། །
Ikkatrs lai pārvēršas par mākonīti,	སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་སིམ་བྱེད་པའི། །
Kas nomierinātu domājošo būtņu ciešanas.[36]	སྤྲིན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་གྱུར་ཅིག །

2.21.

Pār visiem cēlās mācības dārgumiem,[37]	དམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་། །
Stūpām un svēto tēliem	མཆོད་རྟེན་རྣམས་དང་སྐུ་གཟུགས་ལ། །
Dārgakmeņu un ziedu lietus	རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་ཆར། །
Lai nepārtraukti lejup krīt.	རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབབ་པར་ཤོག །

2.22.

Līdzīgi kā Maņdžughoša[38] un citi bodhisattvas	ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པས། །
Ziedo uzvarētājiem – buddhām,	རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་མཛད་པ། །
Tāpat arī es pielūdzu aizstāvjus – tathāgatas[39]	དེ་བཞིན་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །
Un viņu dēlus – bodhisattvas.	མགོན་པོ་སྲས་དང་བཅས་རྣམས་མཆོད། །

2.23.

Šos tikumu okeānus[40] es cildinu	ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག །
Ar daudzveidīgu slavas dziesmu jūru.	བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད། །
Lai skanīgu himnu mākoņi ap viņiem	བསྟོད་དབྱངས་སྙན་སྤྲིན་དེ་དག་ལ། །
Visādā ziņā un it visur rodas!	ངེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གྱུར་ཅིག །

---

[36] Budismā pasaulīgās ciešanas tiek salīdzinātas ar karstumu (liesmām), kas, iespējams, saistās ar Indijas karsto klimatu. Savukārt, lietus mākoņi tiek uzskatīti par veldzējošiem un patīkamiem.

[37] Trīs galvenie dārgumi budismā ir – buddha (kā skolotājs), dharma (budisma mācība) un sangha (mūku kopiena).

[38] Bodhisattvas Maņdžušrī viena no izpausmes formām.

[39] Šie abi ir epiteti, kuri apzīmē buddhas.

[40] Buddhu un bodhisattvu epitets.

2.24.

Visiem trīs laikos[41] aizgājušajiem[42] buddhām, | དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན། །
Mācībai un dižajai mūku kopienai, | ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་བཅས་ལ། །
Tik daudz reižu, cik uz zemes ir putekļu, | ཞིང་རྡུལ་ཀུན་གྱི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི། །
Godbijīgi noliecot ķermeni, es klanos. | ལུས་བཏུད་པས་ནི་བདག་ཕྱག་འཚལ། །

2.25.

Apgaismības domas krātuvēm[43] un | བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་དང་། །
Svētajām pagodām es klanos, | མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ། །
Klosteru vadītājiem kā arī skolotājiem | མཁན་པོ་དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་དང་། །
Un dižajiem morāles praktizētājiem. | བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

2.26.

Līdz patveršos pie apgaismotās sirds, | བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །
Es ņemu patvērumu pie buddhām, | སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །
Kā arī pie budisma mācības | ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །
Un daudzajiem bodhisattvām. | ཚོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

2.27.

Itin visos virzienos mītošajiem | ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་པ་ཡི། །
Pilnīgajiem buddhām un bodhisattvām, | རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
Apveltītiem ar lielu žēlsirdību, | ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་རྣམས་ལ། །
Saliekot kopā plaukstas, [es] lūdzu. | ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །

2.28.

Kopš bezgalības riņķojot samsārā, | ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། །
Šajā dzīvē vai arī citās | ཆོས་རབས་འདིའམ་གཞན་དག་ཏུ། །
Savus neapzināti darītos ļaunumus | བདག་གིས་མ་འཚལ་སྡིག་བགྱིས་པའམ། །
Kā arī tos, ko pats esmu izraisījis, | བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་ཉིད་དང་ནི། །

[41] Tagadnes, pagātnes un nākotnes buddhas.
[42] Vārds „Aizgājušais” saistās ar buddhas raksturojumu – tāds, kas iet un nāk pats par sevi, kas ir neatkarīgs un seko tikai savai mācībai un savai būtībai.
[43] Domātas vietas, kur tiek attīstīta un radīta apgaismības doma.

2.29.

Tās nekrietnības, ko, tumsonībā sapinies,	གཏི་མུག་འཁྲུལ་པས་བདག་ནོན་ཏེ། །
Pats sev par nastu pēcāk veicu jautrā prātā,	རྗེས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ། །
Kā pārkāpumus es ieraudzīju, un tāpēc	ཉོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས། །
Ar apņēmīgām domām aizstāvjiem atzīstu.	བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། །

2.30.

Attiecībā uz Trim Dārgumiem,[44]	བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི། །
Tēvu, māti vai citiem austākstāvošajiem	ཕ་མའམ་བླ་མ་གཞན་དག་ལ། །
Kaislību apmāts ar ķermeni, runu vai garu[45]	ཉོན་མོངས་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་དང་། །
Tik daudz kaitējumumus esmu veicis.	ཡིད་ཀྱིས་གནོད་བགྱིས་གང་ལགས་པ། །

2.31.

Daudzo noziegumu dēļ es – nelietis	ཉེས་པ་དུ་མས་སྐྱོན་ཆགས་པའི། །
Esmu vainu pārņemts, bet, lai kādi	སྡིག་ཅན་བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་། །
Šaušalīgi ļaunumi nebūtu sadarīti,	ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས་པ་དེ། །
Es ceļvežiem[46] tajos visos atzīstos.	ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་བཤགས། །

2.32.

Vēl pirms ļaunums ir attīrīts,	བདག་ནི་སྡིག་པ་མ་བྱང་བར། །
Es nebūtībā aiziet varu.[47]	སྔོན་དུ་འགུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི། །
[Tāpēc] cik vien iespējams ātrā veidā	ཇི་ལྟར་འདི་ལས་ངེས་ཐར་བར། །
No tiem patiesi atbrīvojot, glābiet, lūdzu!	མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

2.33.

Prāts nevar paļauties uz nāves valdnieku,	ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདི། །
Jo tas nekavējas pie paveiktā vai nepaveiktā.	བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པས། །
Un slimiem, tāpat kā arī veseliem	ན་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། །
Dzīvē viss ātri mainās, nav uz ko balstīties.	གློ་བུར་ཚེ་ལ་ཡིད་མི་བརྟན། །

44 Skat.2.21.
45 Fiziskā veidā, ar runām vai domās.
46 Buddhām un bodhisattvām (garīgajiem skolotājiem, pielūgsmes objektiem).
47 Budismā pastāv ticība, ka ļaunie darbi (*sanskr.* karma) iespaido arī nākamās dzīves, tāpēc tos būtu ieteicams vērst par labu jau šajā dzīvē, pirms aiziešanas no laicīgās pasaules.

2.34.

Visu pametot [būs] jāaiziet,
Bet es to neapzinājos un
Gan draugu, gan nedraugu dēļ
Darīju dažāda veida ļaunumus.

ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆ་དགོས་པར། །
བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས། །
མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །
སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །

2.35.

Nedraugu tad vairāk nebūs,
Draugi kļūs par nebūtību,
Es pats tad arī nebūšu vairs,
Un tāpat viss kļūs par neesamību.

མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །
མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །
བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །
དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །

2.36.

Gluži kā sapņa pieredze
Jebkādas lietas, kas baudītas tiek,
Ikkatra par atmiņu tēlu kļūs,
Un visa pagājība neredzama būs.

རྨི་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན། །
དངོས་པོ་གང་དང་གང་སྤྱད་པ། །
དེ་དེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། །
འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་འགྱུར། །

2.37.

Šīs pašas mirklīgās dzīves laikā
Draugi un nedraugi daudzi ir aizgājuši,
Bet viņu dēļ paveiktais ļaumus
Lai cik neciešams, stāv man priekšā.

རེ་ཞིག་གསོན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང་། །
མཛའ་དང་མི་མཛའ་དུ་མ་འདས། །
དེ་དག་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྡིག །
མི་བཟད་གང་ཡིན་མདུན་ན་གནས། །

2.38.

Tieši tāpat es mirklīgs esmu,
Bet to es nebiju sapratis, un
Maldu, atkarības un naida[48] dēļ
Paveicu dažāda veida ļaunumus.

དེ་ལྟར་བདག་ནི་གློ་བུར་ཞེས། །
བདག་གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས། །
གཏི་མུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གིས། །
སྡིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས། །

48 Trīs vislielākie ļaunumi, t.s. „trīs indes”, kas uztur pārdzimšanu ciešanu pasaulē.

2.39.

Ne dienai, ne naktij neuzkavējoties,	ཉིན་མཚན་སྡོད་པ་ཡོང་མེད་པར། །
Šī dzīve vienmēr saīsināsies,	ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། །
Un nekādā gadījumā nepaildzināsies.	སྣོན་པ་གུད་ནས་འོང་མེད་ན། །
Tad kā gan lai tādi kā es nenomirtu?	བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །

2.40.

Kad es būšu uz nāves gultas,	བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །
Visi draugi un radi stāvēs visapkārt,	གཉེན་བཤེས་ཀུན་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་ཀྱང་། །
Tomēr dzīvības pārtraukšanas jūtas	སྲོག་འཆད་པ་ཡི་ཚོར་དག །
Es piedzīvošu vienīgi pats.	བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་མྱོང་བར་འགྱུར། །

2.41.

Kad nāves kunga sūtnis tvers,	གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉས་ཟིན་པ་ལ། །
Ko gan dos radi, ko palīdzēs draugs?	གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན། །
Tai brīdī viens vienīgs labs darbs glābtu,	དེ་ཚེ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན། །
Bet es pat to neesmu pilnīgi izlolojis.	དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་ཏོ། །

2.42.

Ak, aizstāvi, nevērīgs es biju	མགོན་པོ་བག་མེད་བདག་གིས་ནི། །
Neapzinādamies šādas briesmas.	འཇིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཚལ་ནས། །
Šīs nepastāvīgās dzīves dēļ	མི་རྟག་ཚེ་འདིའི་ཆེད་དག་ཏུ། །
Daudz ļauna līdz galam es izdarīju.	སྡིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས། །

2.43.

Ja kādu vīru šodien ved uz vietu,	སྐྱེ་བོ་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར། །
Kur cirtīs viņa locekļus, tas arī top pārbijies:	དེ་རིང་ཁྲིད་པའང་བྲེད་འགྱུར་ཏེ། །
Mute sausa, acis izvalbītas un arī citādi	ཁ་སྐམ་མིག་རྩ་ངན་ལ་སོགས། །
Viņa izskats kļūst pavisam citāds nekā agrāk.	སྔ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྣང་ན། །

2.44.

Kad tvers to nāves kunga sūtnis,	གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟའི། །
Kam briesmīga paskata rumpis,	ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་གྱུར་ཅིང་། །
Pārņemts ar milzu izbaiļu kaiti,	འཇིགས་ཆེན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ། །
Vai jāpiemin, cik ļoti satriekts tas būs?	རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྨོས་ཅི་དགོས། །

2.45.

Kurš gan no šīm izbailēm lielām	སུ་ཞིག་འཇིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག །
Mani vislabāk izglābt spētu?	ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། །
Izbailēs izvalbītās acis iepletis,	བྲེད་ཤ་ཐོན་པོའི་མིག་བགྲད་ནས། །
Es četros virzienos glābējus meklēšu.	ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཚོལ་བར་བྱེད། །

2.46.

Redzot, ka glābiņa nav nekur,	ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །
Tad galīgi izmisis kļūšu.	དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་མུག་འགྱུར། །
Šais apstākļos ja patvērtuma nebūs	གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །
Ko gan es darīšu tai brīdī?	དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ། །

2.47.

Tāpēc pie buddhām[49], dzīvo aizstāvjiem,	དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །
Kuri nopūlas dzīvajo glābšanas dēļ,	འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པའི་དོན་བརྩོན་པ། །
Un ar varenu spēku visas bailes kliedē,	སྟོབས་ཆེན་འཇིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །
No šīs pašas dienas es patvērumu pieņemu.	དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

2.48.

Pie mācības, ko viņi realizējuši savā garā	དེ་ཡིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས། །
Un kura kliedē pārdzimšanas bailes,	འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་སེལ་བ་དང་། །
Kā arī pie daudzajāmiem bodhisattvām	བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་ཡང་། །
Tāpat es pilnībā pieņemu patvērumu.	དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

2.49.

Es, no šausmām pilnīgi drebot,	བདག་ནི་འཇིགས་པས་རྣམ་སྐྲག་ནས། །
Samantabhadram[50] ziedoju sevi,	ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབུལ། །
Un arī Maņdžughošam es pats	འཇམ་པའི་དབྱངས་ལའང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
Savu ķermeni ziedojot sniegšu.	བདག་གི་ལུས་འདི་དབུལ་བར་བགྱི། །

[49] Burtiski – „valdnieki, uzvarētāji”.
[50] Burtiski –„Viss labais”, meditācijas un prakses bodhisattva, visu buddhu tikumu iemiesojums.

2.50.

Un arī līdzjūtības praksē nekļūdīgo
Kungu Avalokitēšvaru[51] es lūdzu,
Ar izmisīgu kliedzienu saucot palīgā,
Lai aizsargā mani, ļaunuma pārņemto.

ཐུགས་རྗེའི་སྤྱོད་པ་མ་འཁྲུལ་བ། །
སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་། །
ཉམ་ཐག་ང་རོས་ཧོ་དོད་འབོད། །
སྡིག་ལྡན་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

2.51.

Meklējot glābiņu pie cēlā Ākāšagarbha,[52]
Kā arī pie cēlā Kšitigarbha,[53]
Un pie visiem žēlsirdīgajiem aizstāvjiem,
Es no visas sirds saucu palīgā.

འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་། །
ས་ཡི་སྙིང་པོ་དག་དང་ནི། །
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ། །
སྐྱབས་ཚོལ་སྙིང་ནས་ཧོ་དོད་འབོད། །

2.52.

Pie Vadžradhara,[54] kuru ieraugot,
Nāves kunga sūtņi un visi citi briesmoņi
No bailēm bēg uz četrām debess pusēm,
Es patvērumu pieņemu.

གང་ཞིག་མཐོང་ན་གཤིན་རྗེ་ཡི། །
ཕོ་ཉ་ལ་སོགས་སྡང་བ་རྣམས། །
སྐྲག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱེར་བྱེད་པ། །
རྡོ་རྗེ་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

2.53.

Agrāk es pārkāpu Jūsu viedos vārdus,
Bet nu redzu lielas briesmas, un tāpēc
Pie Jums padevīgi pieņemot patvērumu,
Lūdzu, lai lielās briesmas aši kliedējiet.

སྔོན་ཆད་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས། །
ད་ནི་འཇིགས་པ་ཆེ་མཐོང་ནས། །
ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས། །
འཇིགས་པ་མྱུར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ། །

2.54.

Ja pat bailēs no parastas slimības,
Ir jārīkojas saskaņā ar ārsta ieteikumu,
Tad maldus, atkarības un simtiem citas
Pastāvīgi nomācošas kaites vai vēl jāpiemin?

ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་འཇིགས་ན་ཡང་། །
སྨན་པའི་ངག་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །
ནད་ཀྱིས་རྟག་བཏབ་སྨོས་ཅི་དགོས། །

---

[51] Tibetiski – Čenrezik, burtiski „Godājamā acs, kas lūkojas" uz visām būtnēm ar žēlsirdību un iespēj palīdzēt. Tibetiešu budismā vissvarīgākais bodhisattva, kurš uz zemes iemiesojas dalailamu ķermenī.

[52] Burtiski –„Debesu sirds", viens no bodhisattvām.

[53] Burtiski – „Zemes sirds", viens no bodhisattvām.

[54] Burtiski – „Tas, kam (rokā) dimanta scepteris (vadžra)". Vadžrapāni ir visspēcīgākā dievība tantriskajā budismā. Viņu uzskata par visu buddhu pavēlnieku. Vadžra simbolizē zibens zobenu, kas ar milzu spēku sašķeļ tumsu, maldus un iznīcina visus tumsas spēkus.

2.55.

Pat viena vienīga no tām var nomaitāt
Visus pasaulē dzīvojošos cilvēkus.
Turklāt citas zāles, ar ko tās dziedēt,
Visos debesu virzienos neatrast.

དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ན། །
གནས་པའི་མི་ཀུན་བརླག་བྱེད་ན། །
དེ་དག་གསོ་བའི་སྨན་གཞན་ནི། །
ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ནས་མི་རྙེད་ན། །

2.56.

Šai gadījumā visu zinošais ārsts
Spēj atvieglot jebkuras sāpes,
Un prāts, kas neseko viņa padomam,
Atrodas dziļas tumsonības rāvā.

དེ་ལ་སྨན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །
ཟུག་རྔུ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པ་ཡི། །
བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་སེམས་པ་ནི། །
ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་སྨད་པའི་གནས། །

2.57.

Pat ja ar ikdienišķām nelielām bedrēm
Vajag izturēties piesardzīgi,
Tad vai gan vēl jāpiemin aizas, kurās iekrīt
Tūkstoš jūdžu dziļumā un uz ilgu laiku?

གཡང་ས་ཐ་མལ་ཆུང་ངུ་ལའང་། །
བག་ཡོད་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། །
དཔག་ཚད་སྟོང་དུ་ལྷུང་བ་ཡི། །
ཡུན་རིང་གཡང་སར་སྨོས་ཅི་དགོས། །

2.58.

Vismaz šodien es nenomiršu –
Šādā tīksmē iemist nav saprātīgi.
Jo tas laiks, kas es vairs nebūšu,
Neapšaubāmi drīz pienāks.

དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས། །
བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །
བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས། །
དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་། །

2.59.

Kurš man ir devis bezbailību?
Kā es no bailēm droši atbrīvošos?
Ja neapšaubāmi iestāsies nebūtība,
Tad kādēļ esmu pašapziņas tīksmē?

བདག་ལ་མི་འཇིགས་སུ་ཡིས་བྱིན། །
འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་འགྱུར། །
གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་འགྱུར་ན། །
ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག །

2.60.

Agrākās baudas izbeigušās,
Kas gan man palicis no tām?
Bet aiz pārliekas pieķeršanās tām
Esmu rīkojies pretēji Guru vārdiem.

སྔོན་ཆད་མྱོང་སྟེ་ཞིག་པ་ལས། །
བདག་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཡོད་ན། །
བདག་ནི་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་ནས། །
བླ་མའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས། །

2.61.

Šo dzīves laiku un tāpat arī	གསོན་ཚེ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ། །
Draugus un radus pilnībā pametot,	གཉེན་དང་བཤེས་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། །
Ja man vienam būs jāiet kaut kur,	གཅིག་པུ་ག་ཤེད་འགྲོ་དགོས་ན། །
Tad ko gan iespēs visas šīs attiecības?	མཛའ་དང་མི་མཛའ་ཀུན་ཅི་རུང་། །

2.62.

No netikumiem rodas ciešanas;	མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་། །
Kā lai no tām droši atbrīvojas?	དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། །
Augām dienām un naktīm man	ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །
Tikai un vienīgi šo ir saprātīgi pārdomāt.	འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་རིགས། །

2.63.

Neziņas un maldu dēļ esmu pieļāvis	བདག་ནི་མི་ཤེས་གཏི་མུག་པས། །
Gan dabiski nepieņemamas kļūdas,	རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའམ། །
Gan arī kā ļaunus darbus apzīmētas	བཅས་པའི་སྡིག་པ་གང་ཡིན་ལས། །
Visdažādākās iespējamās nekrietnības.	གང་ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་རྣམས། །

2.63.

Aizstāvja priekšā plaukstas kopā salicis,	མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔར་མངོན་སུམ་དུ། །
Ar bailīgām domām par ciešanām,	ཐལ་སྦྱར་སྡུག་བསྔལ་འཇིགས་སེམས་ཀྱིས། །
Vēl un vēlreiz dziļi klanoties,	ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །
Visas tās atklāti nožēloju.	དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །

2.64.

Vadoņi dižie, manus netikumus un	འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག །
Pārkāpumus labi atpazīstiet!	ཉེས་པ་ལགས་པར་བཟུང་དུ་གསོལ། །
Tie patiesi nemaz nav labi,	འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས། །
Tāpēc turpmāk es tā vairs nedarīšu.	སླན་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད། །

„Ievads bodhisattvu praksē: 2.nodaļa. Ļauno darbu nožēlošana”
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །
(otrās daļas beigas)

3.NODAĻA. Apgaismības domas pilnīga iegūšana
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ངན་སོང་གི །སྡུག་བསྔལ་ངལ་བསོའི་དགེ་བ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་ཅན་དག་བདེར་གནས་ལ། །དགའ་
བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་གྱུར་དགེ་བསགས་པ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་སྡུག་
བསྔལ་ལས། །ངེས་པར་ཐར་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། །རྒྱལ་སྲས་ལའང་ཡི་རང་ངོ་། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་མཛད་པའི། །ཐུགས་བསྐྱེད་དགེ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། །སེམས་ཅན་ཕན་པར་མཛད་པ་ལ། །དགའ་བས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་ངོ་། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་མུན་
འཐོམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་དུ་གསོལ། །རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། །འགྲོ་འདི་
ལྡོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ། །དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ། །དགེ་བ་བདག་
གིས་བསགས་པ་གང་། །དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག །འགྲོ་བ་ནད་པ་ཇི་
སྲིད་དུ། །ནད་སོས་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི། །སྨན་དང་སྨན་པ་ཉིད་དག་དང་། །དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག །ཟས་དང་
སྐོམ་གྱི་ཆར་ཕབ་སྟེ། །བཀྲེས་དང་སྐོམ་པའི་གནོད་པ་བསལ། །མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཚེ། །བདག་ནི་ཟས་དང་སྐོམ་
དུ་གྱུར། །སེམས་ཅན་ཕོངས་ཤིང་དབུལ་བ་ལ། །བདག་ནི་མི་ཟད་གཏེར་གྱུར་ཏེ། །ཡོ་བྱད་མཁོ་དགུ་སྣ་ཚོགས་སུ། །མདུན་
ན་ཉེ་བར་གནས་གྱུར་ཅིག །ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཕོངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་འདའ། །བདག་བློ་མྱ་ངན་
འདས་པ་བསྒྲུབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབ་གཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག །བདག་གིས་ལུས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་གྱིས། །རྟག་ཏུ་གསོད་དང་སྨོད་པའམ། །བརྡེག་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་ལ་
རག །བདག་གི་ལུས་ལ་རྩེ་བྱེད་དམ། །ཅོ་འདྲི་ག་ཞའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་གི་ལུས་འདི་བྱིན་ཟིན་གྱིས། །འདི་ཡི་ཁ་ཏས་
ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བའི། །ལས་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་ཆུག །བདག་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་དུ་
ཡང་། །འགའ་ཡང་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས། །ཁྲོ་འམ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་ན། །དེ་
ཉིད་རྟག་ཏུ་དེ་དག་གི །དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །གང་དག་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་རམ། །གཞན་དག་གནོད་པ་
བྱེད་པའམ། །དེ་བཞིན་ཕྱར་ཀ་གཏོང་ཡང་རུང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྐལ་ལྡན་གྱུར། །བདག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་
མགོན། །ལམ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་། །བརྒལ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི། །གཟིངས་དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་
གྱུར། །གླིང་དོན་གཉེར་ལ་གླིང་དང་ནི། །མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་། །གནས་མལ་འདོད་ལ་གནས་མལ་
དང་། །བདག་ནི་ལུས་ཅན་བྲན་འདོད་པ། །ཀུན་གྱི་བྲན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་བུམ་པ་
བཟང་། །རིག་སྔགས་གྲུབ་དང་སྨན་ཆེན་དང་། །དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
འཇོར་གྱུར། །ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ཡི། །རྣམ་མང་ཉེར་འཚོའི་གཞིར་ཡང་ཤོག །དེ་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་རྣམ་ཀུན་
ཏུ། །ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས་བར་དུ། །བདག་ནི་ཉེར་འཚོའི་རྒྱུར་ཡང་ཤོག །ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་
ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་
ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་
བགྱི། །དེ་ལྟར་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས། །མཇུག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སེམས་
ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་དོ། །དེང་དུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད། །མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །དེ་རིང་སངས་རྒྱས་
རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ། །ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་
ཏེ། །སྐྱོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ། །རྙོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ། །ལོང་བས་ཕྱག་དར་ཕུང་པོ་ལས། །ཇི་ལྟར་

རིན་ཆེན་རྙེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས། །འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཇོམས་བྱེད་པའི། །བདུད་རྩི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཡི། །མི་ཟད་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་ནད་རབ་ཞི་བྱེད་པའི། །སྨན་གྱི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །སྲིད་ལམ་འཁྱམས་ཤིང་དུབ་པ་ཡི། །འགྲོ་བའི་ངལ་བསོའི་ལྗོན་ཤིང་ཡིན། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོ་ལས། །སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེགས་ཡིན། །འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བའི། །སེམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཤར་བ་ཡིན། །འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་རབ་རིབ་དག །དཔྱིས་འབྱིན་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡིན། །དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྲུབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཕྱུང་བ་ཡིན། །འགྲོ་བའི་མགྲོན་པོ་སྲིད་པའི་ལམ་རྒྱུ་ཞིང་། །བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱད་པར་འདོད་པ་ལ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་ཉེར་གནས་ཏེ། །སེམས་ཅན་མགྲོན་ཆེན་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །བདག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི། །བར་དུ་བདེ་ལ་མགྲོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །